KINNO Tatsuaki/ JICA Expert

ការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

១. ការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

ការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ គឺជាការចាត់ចែងដែលរក្សាទុកនូវស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន នៃវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ក្នុងករណីដែលមានការបារម្ភថា ម្ចាស់បំណុលនឹងមិនអាចអនុវត្តសិទ្ធិ ឬនឹងមានការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិ ដោយសារមានការប្រែប្រួលស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃវត្ថុនោះ (ចំណុច ខ មាត្រា៥៣១ នៃក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី។ តទៅ ចំពោះមាត្រានៅក្នុងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី នឹងយោងតែលេខមាត្រាទេ។)។

ការរឹបអូសជាបណ្ដោះអាសន្ន និងការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដែលប្រភេទទាំងពីរនេះ គឺជាការចាត់ចែងដើម្បីរក្សាស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននូវវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុ ដើម្បីរក្សាការពារក្នុងការសម្រេចឱ្យបាននូវសិទ្ធិដែលនឹងមាននាពេលអនាគត ហើយទាំងពីរនេះមានចំណុចរួមគ្នាជាច្រើន។ ប៉ុន្តែ ការរឹបអូសជាបណ្ដោះអាសន្ន មានគោលបំណងរក្សាការពារការអនុវត្តដោយបង្ខំ ចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលដែលមានគោលបំណងឱ្យសងជាប្រាក់ (សិទ្ធិលើបំណុលជាប្រាក់) ប៉ុន្តែ ផ្ទុយមកវិញ ការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ មានគោលបំណងរក្សាការពារនូវការអនុវត្តសិទ្ធិនាពេលអនាគតចំពោះសិទ្ធិលើបំណុលមិនមែនជាប្រាក់។ នេះគឺជាចំណុចខុសគ្នាខ្លាំងរវាងការរឹបអូសជាបណ្ដោះអាសន្ន និង ការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ។

២. ឧទាហរណ៍តំណាងឱ្យការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

២.១ ការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់

ការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ គឺជាការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការផ្លាស់ប្ដូរការកាន់កាប់ចំពោះកូនបំណុល ដើម្បីរក្សាការពារនូវសិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ (មាត្រា៥៧១)។

ឧទាហរណ៍ A បានឱ្យ B ជួលដីដែលខ្លួនមានកម្មសិទ្ធិ ប៉ុន្តែ A បានរំលាយកតិសន្យា ដោយសារតែ B មិនបានបង់ថ្លៃឈ្នួលដែលជួលដី។ ទោះបីជាកតិសន្យាត្រូវបានរំលាយហើយក៏ដោយក្តី ក៏ B មិនប្រគល់ដីទៅឱ្យ A ដោយស្ម័គ្រចិត្តនោះទេ។ ក្នុងករណីនេះ ដើម្បីទទួលបានដីត្រលប់មកវិញ A ត្រូវដាក់បណ្ដឹងទាមទារឱ្យប្រគល់ដី

ដោយយក B ជាចុងចម្លើយ ហើយនៅពេលទទួលបានសាលក្រមឈ្នះក្ដី A ត្រូវអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុ (មាត្រា ៥២៤)។

ប្រសិនបើ A ដាក់បណ្ដឹងដោយយក B ជាចុងចម្លើយ ដូចដែលបានរៀបរាប់នៅខាងលើនេះ ទោះបីជា B បានផ្ទេរការកាន់កាប់ដីទៅឱ្យ C ដែលជាតតិយជនក្រោយពេលដែលបានដាក់បណ្ដឹងក៏ដោយ ក៏មិនមានឥទ្ធិពលទៅលើបណ្ដឹងដែរ (កថាខណ្ឌទី ១ និងកថាខណ្ឌទី ២ នៃមាត្រា ៨៨)។ ប្រសិនបើ A បន្តបណ្ដឹងដោយយក B ជាចុងចម្លើយ ហើយទទួលបានសាលក្រមឈ្នះក្ដីចំពោះ B នោះ A នឹងទទួលបាននូវការផ្ដល់ជារូបមន្តអនុវត្តពិសេស (រូបមន្តអនុវត្តបន្ត) ហើយអាចដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុចំពោះ C បាន (ចំណុច គ មាត្រា ១៩៨, វាក្យខណ្ឌទី ២ ចំណុច គ កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៣៥១, កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៣៥៦)។ ប៉ុន្តែ ករណីដែល B ចេញពីដីមួយរយៈដោយបានបន្សល់ទុកនូវចលនវត្ថុដូចជាគ្រឿងសង្ហារឹមជាអាទិ៍ ហើយក្នុង អំឡុងពេលនោះ C បានកាន់កាប់ដោយខុសច្បាប់លើដីនោះ នាំឱ្យ A ទោះបីជាទទួលបានសាលក្រមឈ្នះក្ដីចំពោះ B ក៏ដោយ ក៏មិនអាចអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុចំពោះ C បានឡើយ។ ព្រោះ C មិនមែនបន្តកាន់កាប់ពី B នោះទេ ដូច្នេះករណីនេះមិនត្រូវនឹងបុគ្គលដែលទទួលបន្តនូវសិទ្ធិ ឬ កាតព្វកិច្ច (ចំណុច គ មាត្រា ១៩៨, វាក្យខណ្ឌទី ២ ចំណុច គ កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៣៥១) នោះទេ ហើយមិនអាចបញ្ចូលនៅក្នុងទំហំនៃបុគ្គលដែលអាចអនុវត្តដោយបង្ខំបានឡើយ។

វិធីដែលជៀសផុតនូវស្ថានភាពខាងលើ A ត្រូវដាក់ពាក្យសុំចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការផ្ទេរការកាន់កាប់ ដើម្បីរក្សាការពារសិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់ដីចំពោះ B។ នៅពេលដែលការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការផ្ទេរការកាន់កាប់ត្រូវបានអនុវត្ត ហើយករណីដែល C បានកាន់កាប់ដីទាំងដឹងថាមានការអនុវត្តនោះ នាំឱ្យ A អាចដាក់ពាក្យសុំអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់អចលនវត្ថុចំពោះ C ក្រោយពេលទទួលបាននូវការផ្ដល់រូបមន្តអនុវត្តពិសេស (រូបមន្តអនុវត្តបន្ត) ដោយផ្អែកតាមសាលក្រមឈ្នះក្ដីចំពោះ B បាន។

ម្យ៉ាងទៀត ចំពោះវិធីអនុវត្តការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការផ្ទេរការកាន់កាប់ មានវិធីដែលអនុញ្ញាតឱ្យកូនបំណុលប្រើប្រាស់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ និងវិធីដែលអាជ្ញាសាលាថែរក្សាគ្រប់គ្រងវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទដោយខ្លួនឯង ។

២.២ ការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការចាត់ចែង

ការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការចាត់ចែង គឺជាការចាត់ចែងដែលហាមឃាត់ការចាត់ចែងចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទចំពោះកូនបំណុល ដើម្បីរក្សាការពារសិទ្ធិទាមទារតាវកាលិកចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ (ជាពិសេស សិទ្ធិទាមទារឱ្យចុះបញ្ជី)។

ឧទាហរណ៍ A ទិញដីពី B ហើយទោះបីជា A បានបង់ប្រាក់ថ្លៃលក់ទិញរួចក៏ដោយ ក៏ B មិនធ្វើនីតិវិធីចុះបញ្ជីផ្ទេរកម្មសិទ្ធិឱ្យ A នោះទេ ករណីនេះប្រសិនបើទុកចោលទាំងបែបនេះ នឹងមានការបារម្ភថា B លក់ដីនោះទៅឱ្យ C ដែលជាតតិយជន និងផ្ទេរការចុះបញ្ជី។ ហេតុដូច្នេះ ក្នុងនាមជា A ត្រូវដាក់ពាក្យសុំចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការចាត់ចែង ដើម្បីរក្សាការពារសិទ្ធិទាមទារឱ្យចុះបញ្ជីផ្ទេរកម្មសិទ្ធិទាក់ទងដីនោះ។ នៅពេលដែលការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការចាត់ចែងត្រូវបានអនុវត្ត ឧបមាថាទោះបីជា B ប្រឆាំងនឹងការហាមឃាត់នោះ ហើយបានចាត់ចែងដីទៅ C នាំឱ្យការចាត់ចែងនោះ មិនអាចតតាំងនឹង A បានទេ។

៣. លក្ខខណ្ឌនៃការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

៣.១ សិទ្ធិ ឬ ទំនាក់ទំនងគតិយុត្តដែលនឹងត្រូវបានរក្សាការពារ

សិទ្ធិ ឬ ទំនាក់ទំនងគតិយុត្តដែលនឹងត្រូវបានរក្សាការពារ គឺជាសិទ្ធិទាមទារតាវកាលិកចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ។ សិទ្ធិទាមទារតាវកាលិកចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ទោះបីជាមានភ្ជាប់នឹងល័ក្ខខ័ណ្ឌ ឬ ពេលកំណត់ក៏ដោយ ក៏អាចក្លាយជាសិទ្ធិ ឬ ទំនាក់ទំនងគតិយុត្តដែលនឹងត្រូវបានរក្សាការពារ (កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៥៤៨, កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៥៤៥)។

- សិទ្ធិ ឬ ទំនាក់ទំនងគតិយុត្តដែលនឹងត្រូវបានរក្សាការពារនៃការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការផ្ទេរការកាន់កាប់ គឺជាសិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ។ នេះមិនកំណត់ថាទាល់តែជាសិទ្ធិទាមទារដោយផ្អែកលើសិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិជាអាទិ៍នោះទេ ទោះបីជាសិទ្ធិទាមទារសិទ្ធិលើបំណុល ក៏អាចធ្វើបាន។ ក្នុងករណីដែលសិទ្ធិ ឬ ទំនាក់ទំនងគតិយុត្តដែលនឹងត្រូវបានរក្សាការពារនូវសិទ្ធិទាមទារដោយផ្អែកលើសិទ្ធិនៃកម្មសិទ្ធិជាអាទិ៍ មិនមែនបានន័យថាចាំបាច់ត្រូវតែមានការចុះបញ្ជីនោះទេ ប៉ុន្តែ ប្រសិនបើជាករណីដែលកូនបំណុលត្រូវជា "តតិយជន" ដែលមានបញ្ញត្តនៅក្នុងកថាខណ្ឌទី ១ និង កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១៣៤ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី ចាំបាច់ត្រូវបំពេញក្ខខ័ណ្ឌតតាំងដូចជា ការចុះបញ្ជី ជាអាទិ៍។
- សិទ្ធិ ឬ ទំនាក់ទំនងគតិយុត្តដែលនឹងត្រូវបានរក្សាការពារនៃការចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការចាត់ចែង គឺជាសិទ្ធិទាមទារតាវលិកចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ហើយជាពិសេស គឺជាសិទ្ធិទាមទារឱ្យចុះបញ្ជី។

៣.២ ភាពចាំបាច់នៃការរក្សាការពារ

ភាពចាំបាច់នៃការរក្សាការពារ ត្រូវបានទទួលស្គាល់នៅក្នុងករណីដែលមានការបារម្ភថា ម្ចាស់បំណុលនឹងមិនអាចអនុវត្តសិទ្ធិបាន ឬ នឹងមានការលំបាកយ៉ាងខ្លាំងក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិ ដោយសារមានការប្រែប្រួលស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ននៃវត្ថុនោះ (កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥៤៨)។

- នៅក្នុងការដាក់ពាក្យសុំចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ គឺចាំបាច់ឱ្យមានការបារម្ភថា នឹងមិនអាចអនុវត្ត ឬ នឹងមានការលំបាកក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិតាមរយៈការផ្លាស់ប្ដូរម្ចាស់កាន់កាប់។ ករណីដែលធ្វើការអះអាងភាពចាំបាច់នៃការរក្សាការពារនៅក្នុងពាក្យសុំ គឺត្រូវលើកឡើងអង្គហេតុលម្អិតដែលបង្ហាញថាមានការបារម្ភកូនបំណុលផ្ទេរការកាន់កាប់។ ចំពោះវិធីចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ ករណីដាក់ពាក្យសុំទៅលើវិធីដែលអាជ្ញាសាលាថែរក្សាគ្រប់គ្រងវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ នឹងមានការជះឥទ្ធិពលខ្លាំងទៅលើកូនបំណុល ប្រសិនបើប្រៀបធៀបជាមួយនឹងករណីដាក់ពាក្យសុំទៅលើវិធីដែលអនុញ្ញាតឱ្យកូនបំណុលប្រើប្រាស់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដូច្នេះ ត្រូវទាមទារឱ្យមានភាពចាំបាច់រក្សាការពារខ្លាំង ដោយសារតែមានឥទ្ធិពលខ្លាំង។
- នៅក្នុងការដាក់ពាក្យសុំចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការចាត់ចែង គឺចាំបាច់ឱ្យមានការបារម្ភថា នឹងមិនអាចអនុវត្ត ឬ នឹងមានការលំបាកក្នុងការអនុវត្តសិទ្ធិនាពេលអនាគត ដោយសារគ្រោះថ្នាក់នៃការផ្លាស់ប្ដូរស្ថានភាពបច្ចុប្បន្ន ដូចជាអនុប្បទានវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ឬ ការបង្កើតសិទ្ធិប្រាតិភោគ ដោយកូនបំណុលជាអាទិ៍។

៤. ការដាក់ពាក្យសុំ ជំនុំជម្រះ និង ដីកាសម្រេចចាត់ចែងជាបណ្ដោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

៤.១ សមត្ថកិច្ចតុលាការ

រឿងក្ដីនៃដីកាសម្រេចរក្សាការពារ ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមសមត្ថកិច្ចរបស់តុលាការដែលមានសមត្ថកិច្ចលើអង្គសេចក្ដី ឬ សាលាដំបូងដែលមានសមត្ថកិច្ចលើទីកន្លែងដែលវត្ថុដែលនឹងត្រូវបានរឹបអូសជាបណ្ដោះអាសន្ន ឬ វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទស្ថិតនៅ (កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥៤០)។

៤.២ ចំណុចដែលត្រូវសរសេរនៅក្នុងពាក្យសុំ

ពាក្យសុំដីកាសម្រេចរក្សាការពារ ត្រូវធ្វើជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ (ចំណុច ក មាត្រា ៥៣៤)។ ពន្ធពាក្យសុំគឺមានចំនួន ៥.០០០ (ប្រាំពាន់) រៀល (កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥៣៧)។ ចំពោះចំណុចដែលត្រូវសរសេរនៅក្នុងពាក្យសុំ និង ឯកសារសេចក្ដីបញ្ជាក់ដំបូងដែលត្រូវភ្ជាប់ជាមួយ សូមយោងនៅក្នុងឯកសារទម្រង់គំរូ។

៤.៣ ការវិនិច្ឆ័យ

ការសម្រេចសេចក្ដីទាក់ទងនឹងនីតិវិធីនៅក្នុងដីកាសម្រេចរក្សាការពារ ត្រូវធ្វើឡើងដោយដីកាសម្រេច (កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥៣៥)។ ហេតុដូច្នេះ តុលាការ អាចវិនិច្ឆ័យ ដោយមិនចាំបាច់ឆ្លងកាត់ការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់បាន (វាក្យខណ្ឌទី ២ កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥៣៥)។ ម្យ៉ាងទៀត តុលាការ អាចសួរភាគីទាំងសងខាង ឬ តែម្ខាង ក្នុងករណីដែលមិនបើកការទាញហេតុផលដោយផ្ទាល់មាត់នេះបាន (កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ១១៤)។

ដោយសារតែករណីរឹបអូសជាបណ្តោះអាសន្ន ត្រូវការការសម្ងាត់ ដូច្នេះ ជាធម្មតា អាចចេញដីកាសម្រេចដោយគ្រាន់តែសួរម្ចាស់បំណុលបាន។ ទោះបីជាការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទជាមូលដ្ឋាន អាចពិចារណាបានដូចគ្នាជាមួយនឹងការរឹបអូសជាបណ្តោះអាសន្នបាន ប៉ុន្តែនៅក្នុងការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ ចំពោះករណីដែលដាក់ពាក្យសុំទៅលើវិធីដែលអាជ្ញាសាលាថែរក្សាគ្រប់គ្រងវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ នាំឱ្យជះឥទ្ធិពលខ្លាំងទៅលើកូនបំណុល ដូច្នេះគួរតែផ្តល់ឱកាសទៅកូនបំណុលធ្វើការអះអាង ដោយសាកសួរមិនត្រឹមតែម្ចាស់បំណុលទេ ក៏សាកសួរផងដែរទៅកូនបំណុលផងដែរ។

៤.៤ ប្រាតិភោគ

ដីកាសម្រេចប្រាតិភោគ អាចធ្វើដោយឱ្យដាក់ប្រាតិភោគ ឬ មិនឱ្យដាក់ប្រាតិភោគបាន ដោយឆន្ទានុសិទ្ធិរបស់តុលាការបាន (មាត្រា ៥៤២)។ ចំពោះគោលគំនិតនៃប្រាតិភោគ សូមយោងឯកសារជុំទី ៦។

៤.៥ ដីកាសម្រេច

នេះគឺខុសគ្នាជាមួយនឹងការរឹបអូសជាបណ្តោះអាសន្ន ហើយនៅក្នុងការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន មិនមានបញ្ញត្តិណាដែលចែងអំពីប្រាក់ដែលកូលបំណុលត្រូវធ្វើ ដើម្បីទទួលបាននូវការលុបចោលការអនុវត្តនោះ (ប្រាក់រំដោះ)។ ព្រោះការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន ជាការចាត់ចែងដោយមិនមានគោលបំណងរក្សាការពារការអនុវត្តជាប្រាក់។

- ចំពោះសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់នៅក្នុងដីកាសម្រេចចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ ត្រូវសរសេរដូចខាងក្រោម ស្របតាមវិធីអនុវត្តនោះ៖

- **វិធីដែលអនុញ្ញាតឱ្យកូនបំណុលប្រើប្រាស់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ**

ហាមឃាត់មិនឱ្យកូនបំណុលផ្ទេរការកាន់កាប់ចំពោះអចលនវត្ថុដែលបានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុ ជាបណ្តោះអាសន្ន។

បង្គាប់ឱ្យកូនបំណុលត្រូវប្រគល់អចលនវត្ថុដែលបានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុទៅឱ្យអាជ្ញាសាលា។

បង្គាប់ឱ្យអាជ្ញាសាលាត្រូវថែរក្សាគ្រប់គ្រងអចលនវត្ថុដែលបានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុ។

អាជ្ញាសាលា ត្រូវប្រកាសជាសាធារណៈថា កូនបំណុលត្រូវបានហាមឃាត់ការផ្ទេរការកាន់កាប់ចំពោះអចលនវត្ថុដូចមានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុ ហើយអាជ្ញាសាលាថែរក្សាគ្រប់គ្រងចំពោះអចលនវត្ថុដូចមានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុ ដោយលិខិតបិទប្រកាសជាសាធារណៈតាមរបៀបដែលពុំងាយបកចេញ ឬ តាមរបៀបសមរម្យផ្សេងទៀត។

បង្គាប់ឱ្យអាជ្ញាសាលាត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យកូនបំណុលប្រើប្រាស់អចលនវត្ថុដូចមានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុ។

- **វិធីដែលអាជ្ញាសាលាថែរក្សាគ្រប់គ្រងវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទដោយខ្លួនឯង**

ហាមឃាត់មិនឱ្យកូនបំណុលផ្ទេរការកាន់កាប់ចំពោះអចលនវត្ថុដែលបានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុ។

បង្គាប់ឱ្យកូនបំណុលត្រូវប្រគល់អចលនវត្ថុដែលបានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុទៅឱ្យអាជ្ញាសាលា។

បង្គាប់ឱ្យអាជ្ញាសាលាត្រូវថែរក្សាគ្រប់គ្រងអចលនវត្ថុដែលបានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុ។

អាជ្ញាសាលា ត្រូវប្រកាសជាសាធារណៈថា កូនបំណុលត្រូវបានហាមឃាត់ការផ្ទេរការកាន់កាប់ ចំពោះអចលនវត្ថុដូចមានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុ ហើយអាជ្ញាសាលាថែរក្សាគ្រប់គ្រង ចំពោះអចលនវត្ថុដូចមានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុ ដោយលិខិតបិទប្រកាសជាសាធារណៈ តាមរបៀបដែលពុំងាយបកចេញ ឬ តាមរបៀបសមរម្យផ្សេងទៀត។

- ចំពោះសេចក្តីសម្រេចបញ្ចប់នៅក្នុងដីកាសម្រេចចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការចាត់ចែងសរសេរដូចខាងក្រោម៖

ហាមឃាត់មិនឱ្យកូនបំណុលធ្វើអនុប្បទាននូវកម្មសិទ្ធិ ឬ បង្កើតសិទ្ធិប្រាតិភោគ (សិទ្ធិបញ្ចាំ ឬ ហ៊ីប៉ូតែក ជាអាទិ៍) ឬ សិទ្ធិជួល ឬ ការចាត់ចែងផ្សេងទៀត ចំពោះអចលនវត្ថុ ដូចមានសរសេរនៅក្នុងបញ្ជីឧបសម្ព័ន្ធអំពីវត្ថុជាបណ្តោះអាសន្ន។

៥. ការអនុវត្តចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

៥.១ ល័ក្ខខ័ណ្ឌអនុវត្ត

- ដីកាសម្រេចរក្សាការពារ ត្រូវអនុវត្តដោយផ្អែកលើឯកសារចម្លងយថាភូតនៃដីកាសម្រេចរក្សាការពារ ដូច្នេះជាគោលការណ៍ មិនត្រូវការរូបមន្តអនុវត្តទេ (កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥៦២)។ ប៉ុន្តែ នៅពេលមានការអនុវត្តសម្រាប់បុគ្គលក្រៅពីម្ចាស់បំណុល ឬ ចំពោះបុគ្គលក្រៅពីកូនបំណុល ដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងដីកាសម្រេចរក្សាការពារ គឺចាំបាច់ត្រូវការការផ្តល់នូវរូបមន្តអនុវត្ត (រូបមន្តអនុវត្តពិសេស) (វាក្យខណ្ឌទី ២ កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥៦២) ដើម្បីបង្ហាញភាគីអនុវត្ត (ចំណុច ក កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៣៥១)។
- ការអនុវត្តដីកាសម្រេចរក្សាការពារ មិនត្រូវធ្វើឡើយ បើអំឡុងពេល ២ សប្តាហ៍ បានកន្លងហួស ចាប់ពីថ្ងៃដែលដីកាសម្រេចរក្សាការពារ ត្រូវបានបញ្ជូនទៅម្ចាស់បំណុល (កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៥៦២)។ ការអនុវត្តដីកាសម្រេចរក្សាការពារ អាចធ្វើបាន ទោះបីជាមុនពេលដីកាសម្រេចរក្សាការពារត្រូវបានបញ្ជូនទៅកូនបំណុលក៏ដោយ (កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៥៦២)។

៥.២ វិធី និង សមត្ថកិច្ចអនុវត្ត

តាមក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ចំពោះការអនុវត្តការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន មានកំណត់ថា ត្រូវអនុវត្តតាមវិធីដូចគ្នានឹងការអនុវត្តរឹបអូសជាបណ្តោះអាសន្ន ឬ ការអនុវត្តដោយបង្ខំតែប៉ុណ្ណោះ (មាត្រា ៥៧០)។ ហេតុដូច្នេះ ចំពោះវិធីអនុវត្តចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន និងសមត្ថកិច្ចនោះ លុះត្រាតែមិនមានបញ្ញត្តិពិសេស ទើបត្រូវចាំបាច់វិនិច្ឆ័យដោយអនុវត្តតាមវិធីដូចគ្នានឹងការអនុវត្តរឹបអូសជាបណ្តោះអាសន្ន ឬ ការអនុវត្តដោយបង្ខំ ឱ្យបានត្រឹមត្រូវដោយស្របតាមលក្ខណៈនៃការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន។

- ការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ ត្រូវបង្គាប់ហាមឃាត់មិនឱ្យកូនបំណុលផ្ទេរការកាន់កាប់វត្ថុ និង បង្គាប់ឱ្យកូនបំណុលប្រគល់វត្ថុទៅអាជ្ញាសាលា ដោយដកហូតការកាន់កាប់នោះ ហើយបង្គាប់ឱ្យអាជ្ញាសាលាថែរក្សាគ្រប់គ្រងវត្ថុនោះ ដើម្បីរក្សាការពារសិទ្ធិទាមទារឱ្យប្រគល់វត្ថុនោះ ត្រូវបានចេញ អាជ្ញាសាលាត្រូវប្រកាសជាសាធារណៈថា កូនបំណុលត្រូវបានហាមឃាត់ការផ្ទេរការកាន់កាប់វត្ថុនោះ ហើយអាជ្ញាសាលាថែរក្សាគ្រង់គ្រងវត្ថុនោះ ដោយបិទប្រកាសជាសាធារណៈ តាមរបៀបដែលពុំងាយបចេញ ឬ តាមរបៀបសមរម្យផ្សេងទៀត (កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥៧១)។ ម្យ៉ាងទៀត ទោះបីជាអាជ្ញាសាលាយកវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទចេញពីកូនបំណុលមួយខណៈក៏ដោយ ក៏វិធីថែរក្សាគ្រប់គ្រងជាលម្អិតនៅពេលបន្ទាប់នោះ មានវិធី ដូចខាងក្រោម៖

  វិធីទី១ គឺជាវិធីដែលអនុញ្ញាតឱ្យកូនបំណុលបន្តប្រើប្រាស់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទនោះ។ វិធីនេះមិនសូវជាជះឥទ្ធិពលដល់កូនបំណុលទេ និងជាទម្រង់ប្រើប្រាស់ជាមូលដ្ឋានទោះបីនៅក្នុងប្រទេសជប៉ុន។

  វិធីទី២ គឺជាវិធីដែលអាជ្ញាសាលាថែរក្សាគ្រប់គ្រងវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទដោយខ្លួនឯង។ ករណីវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទគឺជាចលនវត្ថុដូចជា វត្ថុសិល្បៈ និង វត្ថុជាគ្រឿងមាសប្រាក់ ជាអាទិ៍ ប្រសិនបើទុកនៅក្នុងដៃរបស់កូនបំណុល នោះនឹងលទ្ធភាពដែលតតិយជនធ្វើលទ្ធកម្មដោយសុចរិតនូវវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទនោះ (មាត្រា ១៩៣ នៃក្រមរដ្ឋប្បវេណី)។ ក្នុងករណីនេះ អាជ្ញាសាលា មិនត្រូវឱ្យកូនបំណុលប្រើប្រាស់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទទេ គឺត្រូវថែរក្សាគ្រប់គ្រងវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទដោយខ្លួនឯង។

  ចំពោះវិធីទី២ នឹងជះឥទ្ធិពលយ៉ាងខ្លាំងទៅកូនបំណុល ដូច្នេះ ដើម្បីចេញដីកាសម្រេចចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន ក្រៅពីទាមទារឱ្យមានភាពចាំបាច់ខ្លាំងក្នុងការរក្សាការពារ ក៏នៅពេលជំនុំជម្រះចំពោះពាក្យសុំឱ្យចេញដីកាសម្រេចចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ន គួរតែផ្តល់ឱកាសទៅកូនបំណុលធ្វើការអះអាងដោយសាកសួរមិនត្រឹមតែម្ចាស់បំណុលទេ ក៏សាកសួរផងដែរទៅកូនបំណុលផងដែរ។

  ការអនុវត្តចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ គឺម្ចាស់បំណុលត្រូវដាក់ពាក្យសុំជាលាយល័ក្ខណ៍អក្សរ (ចំណុច ច មាត្រា ៥៣៤) ចំពោះអាជ្ញាសាលានៃសាលាដំបូងដែលមាន

សមត្ថកិច្ចលើកន្លែងដែលវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទស្ថិតនៅ (មាត្រា ៥៧០, កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥២៤, កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥២៥)។

- ការអនុវត្តចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ចាត់ចែង ត្រូវធ្វើតាមវិធីដូចគ្នានឹងការអនុវត្តរឹបអូសជាបណ្តោះអាសន្ន។ ការអនុវត្តចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នចំពោះអចលនវត្ថុ ត្រូវអនុវត្តតាមវិធីចុះបញ្ជីហាមឃាត់ការចាត់ចែង (មាត្រា ៥៧០, កថាខណ្ឌទី ១ មាត្រា ៥៦៧, ប្រការ ២០ នៃប្រកាសអន្តរក្រសួងស្តីពីការចុះបញ្ជីអចលនវត្ថុទាក់ទងនឹងក្រមនីតិវិធីរដ្ឋប្បវេណី ជាអាទិ៍)។

ការអនុវត្តចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការចាត់ចែង គឺកំណត់ឱ្យតុលាការដែលបានចេញដីកាសម្រេចហាមឃាត់ការចាត់ចែង ជាតុលាការអនុវត្តរក្សាការពារ ហើយក្រឡាបញ្ជីនៃតុលាការនេះ ត្រូវផ្ទុកផ្តាក់ការចុះបញ្ជី (មាត្រា ៥៧០, កថាខណ្ឌទី ២ និង កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៥៦៧)។

៦. អានុភាពនៃការអនុវត្តចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នចំពោះវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ

- នៅពេលដែលបានធ្វើការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ ម្ចាស់បំណុលអាចអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដោយផ្អែកលើលិខិតអនុវត្តនៅក្នុងអង្គសេចក្តី។ ប៉ុន្តែ អាចអនុវត្តបានតែចំពោះជនដែលកាន់កាប់វត្ថុនោះ ដោយដឹងថាការអនុវត្តការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ននោះត្រូវបានធ្វើហើយ (កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៥៧១)។ មានន័យថា នេះមិនមែនជាការបន្តពីកូនបំណុលទេ គឺទោះបីជាមានការលេចឡើងតតិយជនដែលបានលទ្ធកម្មការកាន់កាប់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ប្រសិនបើតតិយជននោះទុច្ចរិត ពោលគឺបានដឹងថាការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ត្រូវបានអនុវត្ត នាំឱ្យម្ចាស់បំណុល អាចអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដោយផ្អែកលើលិខិតអនុវត្តនៅក្នុងអង្គសេចក្តីចំពោះកូនបំណុលបាន។ ម្យ៉ាងទៀត នេះជាករណីអនុវត្តដោយបង្ខំចំពោះកូនបំណុលអនុវត្តដែលជាបុគ្គលក្រៅពីភាគីដែលត្រូវបានកំណត់នៅក្នុងលិខិតអនុវត្ត ដូច្នេះចាំបាច់ត្រូវផ្តល់រូបមន្តអនុវត្តពិសេស (រូបមន្តអនុវត្តបន្ត) (កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៣៥៦)។

ករណីដែលមិនមែនបន្តពីកូនបំណុល ហើយតតិយដែលបានលទ្ធកម្មការកាន់កាប់នូវវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ បានសុចរិត ពោលគឺជាករណីដែលមិនបានដឹងថាការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ត្រូវបានអនុវត្ត នាំឱ្យម្ចាស់បំណុល មិនអាចអនុវត្តដោយបង្ខំឱ្យប្រគល់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដោយផ្អែកលើលិខិតអនុវត្តនៅក្នុងអង្គសេចក្តីចំពោះកូនបំណុល (កថាខណ្ឌទី ២ មាត្រា ៥៧១)។ ម្យ៉ាងទៀត បុគ្គលដែលបានកាន់កាបវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទនៅក្រោយពេលអនុវត្តចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ ត្រូវសន្មតថាបានកាន់កាប់ដោយដឹងថាការអនុវត្តចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្ននោះត្រូវបានអនុវត្ត (កថាខណ្ឌទី ៣ មាត្រា ៥៧១) ដូច្នេះ ករណីដែលអាចទទួលស្គាល់ថាតតិយជនជាជនសុចរិត គឺមិនមានច្រើននោះទេ។

ផ្ទុយមកវិញ តតិយជនដែលបានបានកាន់កាប់វត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទតាមរយៈមូលហេតុកើតឡើងនៃសិទ្ធិដែលអាចតតាំងជាមួយនឹងម្ចាស់បំណុល និង មិនមែនបន្តពីកូនបំណុល ព្រមទាំងសុចរិតពោលគឺ តតិយជនដែលបានលទ្ធកម្មការកាន់កាប់នូវវត្ថុដែលជាកម្មវត្ថុនៃវិវាទ ដោយមិនបានដឹងថាការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ផ្ទេរការកាន់កាប់ត្រូវបានអនុវត្ត អាចអះអាងអំពីហេតុទាំងនោះ នៅក្នុងពាក្យសុំតវ៉ាអំពីការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត (មាត្រា ៣៦២) និង បណ្តឹងតវ៉ាចំពោះការផ្តល់រូបមន្តអនុវត្ត (មាត្រា ៣៦៤)។

- នៅពេលដែលបានធ្វើការចាត់ចែងជាបណ្តោះអាសន្នដែលហាមឃាត់ការចាត់ចែង ទោះបីជាកូនបំណុលបានចាត់ចែងផ្ទុយនឹងការហាមឃាត់នោះក៏ដោយ ក៏ការចាត់ចែងនោះមិនអាចតតាំងជាមួយនឹងម្ចាស់បំណុលបានទេ ដែលនេះជាចំណុចដូចគ្នានឹងការរឹបអូសជាបណ្តោះអាសន្នផងដែរ។

សូមអរគុណ